

PREVENTIVNÍ PROGRAM

METODIKA PRIMÁRNÍ PREVENCE PATOLOGICKÝCH JEVŮ NA ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLE,
VÁCLAVKOVA 1040, MLADÁ BOLESLAV PRO ŠKOLNÍ ROK 2019/2020.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Jsme plně organizovaná škola umístěná na kraji sídliště Severní město, škola je v klidné zóně, mimo dosah hlavních silnic.

Naše motto je: *Každý žák a učitel zažívá ve škole osobní i společný úspěch a plně rozvíjí svůj potenciál. Společně se stále rozvíjíme.*

Naše škola se řídí výukovým programem Rozkvetlá škola.

Ve škole je 15 tříd na prvním stupni a 9 tříd na 2. stupni (od školního roku 2019/2020). Školu navštěvuje větší množství žáků z cizojazyčného prostředí nebo s odlišným mateřským jazykem. Tito žáci patří mezi více ohrožené skupiny vzhledem k jejich pomalému postupnému začlenění do společnosti a malé znalosti českého jazyka. Další ohroženou skupinou jsou žáci z málo podnětného rodinného prostředí, kteří také naši školu navštěvují. Dále je ve škole i větší skupina žáků s podpurnými opatřeními. Všem těmto skupinám je věnována zvýšená péče.

V budově sídlí rovněž, dvě oddělení mateřské školy, pedagogicko-psychologická poradna, BESIP – dopravní výchova žáků pro oblast v okolí Mladé Boleslavi, soukromá autoškola a posilovna.

HODNOCENÍ MINULÉHO ŠKOLNÍHO ROKU.

V předchozích letech měli prevenci a protidrogovou osvětu na starosti vyškolení pracovníci Centra primární prevence SEMIRAMIS. Spolupráce s většinou z nich byla dobrá, ale vzhledem k tomu, že úroveň lektorů se stále snižovala a výsledný efekt byl velmi problematický, rozhodlo vedení školy po důkladné konzultaci s metodikem prevence další spolupráci s Centrem primární prevence SEMIRAMIS ukončit. Z tohoto důvodu jejich práci převzalo **o. s. SLÁNKA** zastupované p. Jaromírem Babkou. Využili jsme jejich programy pro žáky 2. stupně: **Jsem originál**, v němž je zdůrazněna originalita každého jednotlivého dítěte, každého člověka a který vede k utužování vztahu v kolektivu i ve vztahu mezi jednotlivými žáky. Ke zlepšení komunikace i klimatu třídy. Dalším program se nazývá **Pubertáci**. Program pracuje s generovými stereotypy žáků v období puberty a s jejich představami o partnerských vztazích, a to i formou her a aktivit. Třetí program se nazývá **Mediální džungle** a pojednává o současném světě internetu kyberprostoru a o rizicích s nimi

spojenými. Povzbuzuje žáky k ochraně osobních informací při vlastní prezentaci na internetu a předkládá zásady bezpečného užívání internetu. Všechny programy byly jak metodikem prevence, tak školní psycholožkou, vedením školy i samotnými žáky hodnoceny velmi pozitivně. V současnosti však vyvstává problém, že o. s. Slánka nepatří mezi akreditované a tedy městem finančně podporované programy podle **Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Mladé Boleslavi**. Tento problém nyní intenzivně řešíme.

Za velmi kvalitní lze považovat práci **školní psycholožky** Mgr. Zuzany Sedláčkové. Paní Sedláčková vede ve spolupráci s **metodikem prevence** Oto Rosákem i psychoterapeutickou skupinu (**Růstová skupina – skupina osobnostního rozvoje**) zaměřenou na žáky s nejrůznějšími problémy jak psychického, tak i výchovného charakteru. Skupinu navštěvují žáci 2. stupně. Pomocí nejrůznějších psychologických a speciálně pedagogických metod se učí zvládat stres a pokoušejí se lépe zapojit do kolektivu ostatních dětí. Setkáváme se pravidelně každé úterý. Od ledna 2017 pracuje ve škole **speciální pedagog** Mgr. Jana Kubalová.

Velmi dobrá byla i spolupráce s **OSPOD MB** zejména s p. Hájkovou. OSPOD nám pomáhá řešit nejtěžší případy porušování kázně a školní docházky. Je významným článkem v komplexním řešení závažnějších případů.

Za kvalitní a přínosné lze považovat besedy s **Policíí České republiky** i **policíí městskou**. Zejména se zástupcem náčelníka p. Kubalou, který měl v loňském školním roce přednášky na téma internet a bezpečnost a bezpečnost žáků obecně.

Rovněž beseda pro dívky o dospívání s p. Blažkovou z nadace Always (nyní **MP Education** – výchova k ochraně reprodukčního zdraví pomoc při pochopení vývojových změn i rizikových faktorů souvisejících s obdobím puberty) měla a má svůj význam.

Za kvalitní a hodnotné považujeme i exkurze do hasičské zbrojnice pro 1. i 2. stupeň.

Od letošního roku znovu působí ve škole akce dobrovolných hasičů z DHS Bělá p. Bezdězem pod názvem **HASÍK**. Děti jsou v akreditovaném programu seznamovány p. Lopraisem a jeho kolegy s otázkami a problematikou požární ochrany.

Samozřejmostí byla spolupráce s vedením školy, třídními učiteli a nepedagogickými pracovníky školy.

Nemůžeme zapomenout na velmi dobrou spolupráci s podnikem **Škoda Auto**, která probíhá ve více oblastech. Zejména bych zdůraznil interaktivní program "Dopravní výchova názorně a prakticky", kam spadá vyškolení dvou učitelů a zejména pak interaktivní program pro žáky 3. až 5. ročníku. Vzhledem k vysoké kvalitě byla nyní navázána spolupráce

v dlouhodobém horizontu. Škoda Auto patří rovněž k nejvýznamnějším sponzorům naší školy.

Rovněž jsme navázali spolupráci s **Probační a mediační službou Mladá Boleslav**, kterou zastupuje p. Radikovská. Bohužel zatímco ve školním roce 2017/2018 se jednalo o velmi plodnou spolupráci, pak v roce 2018/2019 se program z důvodů problémů a nedostatečného personálního obsazení neuskutečnil, a to i přes opakované urgencye za strany metodika prevence i vedení školy.

HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH AKCÍ PREVENCE PATOLOGICKÝCH JEVŮ VE ŠKOLNÍM ROCE 2018/2019

1. **Třídnické hodiny** pod vedením školní psycholožky p. Sedláčkové – týkají se klimatu třídy, třídních problémů a řešení jak v rovině obecné, tak někdy i osobní. Součástí jsou vztahové hry. Hodnocení je jednoznačně pozitivní.
2. **Školské poradenské pracoviště** ve složení ředitelka školy p. Mgr. Houštecká, výchovný poradce p. Mgr. Michalcová, školní psycholožka p. Zuzana Sedláčková, metodik prevence p. Mgr. Oto Rosák a speciální pedagog sl. Mgr. Jana Kubalová. Pracoviště probírá veškeré problémy týkající se chování a prospěchu jednotlivých žáků i celých třídních kolektivů. Rovněž se zabývá i vztahy s rodiči žáků.
3. **Slánka z.s.** – poskytovala žákům hodnotný program a školení týkající se sociálně patologických jevů. Hodnocení je jednoznačně pozitivní.
4. **Městská policie** – besedy vedl zástupce náčelníka p. Kubala na téma Nebezpečný internet pro větší děti a Rizikové chování pro menší děti. Besedy byly podnětné a hodnotíme je velmi kladně.
5. **Policie ČR** – beseda pro menší děti se týkala každodenní práce policie a nebezpečí, která se týkají dětí (kouření, šikana-vydírání, dopravní výchova, cizí lidé). Pozitivní ohlas.
6. **Hasík** - DSH Bělá pod Bezdězem-Preventivní program pro menší děti-požární ochrana, nebezpečí vzniku požárů, jak reagovat, zásady, bezpečnost. Informace byly podávány jednoduchou až primitivní formou, což malé děti přes značný svéráz přednášejícího přijaly velmi dobře. Takže s výhradami dobré hodnocení.
7. **Exkurze k hasičům** do HZS Mladá Boleslav-seznámení žáků s prací hasičského záchranného sboru přímo na místě. Hodnotné a pozitivní.
8. **Dopravní hřiště** – teoretická výuka pod vedením zkušeného instruktora, spojená s praktickou na dopravním hřišti zakončena závěrečným testem a praktickou zkouškou. Důležité a kladně hodnoceno.

9. **První pomoc** – exkurze na střední zdravotnickou školu s programem pro žáky – poskytování první pomoci. Velmi užitečné a profesionálně provedené – hodnotíme kladně.
10. **Čas proměn**, MP Education – pořad cílený na dívky - fyziologické změny v dospívání.
11. **Na startu mužnosti**, MP Edukation – pořad cílený na chlapce. Oba programy hodnotíme pozitivně.
12. **Hravě žij zdravě** internetová soutěž pro pátý ročník – žáci získávají a zpracovávají informace o zdravém životním stylu formou internetového vzdělávacího kurzu. Žáci třídy 5.A skončili pátí ve Středočeském kraji a 39. V celé ČR.
13. **Den dětí – branně bezpečnostní den** pořádaný na Vrchu Bělá. Velmi úspěšná akce jednotek: Policie ČR, Armáda ČR, Policie ČR, Zálohy AČR, celní správa, vězeňská služba, potápěči, hasiči atd. Akce se žákům líbila. Zejména pak ukázky výcviku koní jízdny policie.

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Základní škola má společně s přidruženou mateřskou školou 548 žáků. Ve škole funguje výchovná komise, která se zabývá všemi případy závažného porušování školního řádu. Členem komise je spolu s vedením školy rovněž metodik prevence. Největším problémem pro prevenci je skupina špatně přizpůsobivých žáků a žáci, kteří přestoupili na naši ZŠ z jiných základních škol s velkými kázeňskými přestupky a často se zhoršenými známkami z chování. Rodiče mnohdy při žádosti o přestup neuvádějí skutečnou příčinu odchodu z předchozí školy. Dalším jevem, který odlišuje naši školu od ostatních, je velmi vysoký počet dětí cizinců a rovněž obrovská migrace těchto dětí. Většina těchto dětí pochází ze Slovenska, někteří z Polska a Ukrajiny, velká skupina dětí ze středoasijských republik, ale jsou zde rovněž děti muslimského vyznání pocházející z Kazachstánu. To přináší zcela nové problémy spojené s jejich vírou.

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE

- **Školské poradenské pracoviště.** Ve složení: ředitelka školy, výchovný poradce, metodik prevence, školní psycholog a školní speciální pedagog. Schází se pravidelně každý čtvrtek a projednává aktuální výchovné problémy školy.
- **Metodik prevence** spoluvytváří program a podílí se na jeho zajištění a realizaci. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence.
- **Výchovný poradce** se zaměřuje na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji. Učitelé ho informují o problémech a ten potom navrhuje opatření směřující k nápravě. Vede konzultace s dětmi i rodiči, informuje o možnostech odborné péče, jedná se sociálním

odbořem. Pravidelně se schází s učiteli jednotlivých stupňů ve věci opatření při práci s dětmi s SP.

- **Pedagogové** se v rámci výuky věnují rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, konzultují případné problémy a navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči svých žáků a to nejen prostřednictvím třídních schůzek.
- **Ředitelka školy** se pravidelně setkává se zástupci žáků (školní parlament).
- **Současné personální zajištění:**
 - Metodik prevence – Mgr. Oto Rosák,
 - výchovným poradce Mgr. Zdena Michalcová, která je zároveň i zástupcem ředitele,
 - školní psycholožka - Mgr. Zuzana Sedláčková,
 - školní speciální pedagog – Mgr. Jana Kubalová.

SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY A DALŠÍMI ORGANIZACEMI

K odborníkům, s nimiž spolupracujeme, patří:

- Nadace Šance pro děti
- Semiramis – Centrum primární prevence - spolupráce ukončena k 1. září 2017.
- Slánka o. s.
- Meta – práce s cizinci
- OSPOD Mladá Boleslav
- Policie ČR
- Městská policie Mladá Boleslav
- Pedagogicko-psychologická poradna Mladá Boleslav
- Hasičská záchranná služba Mladá Boleslav
- Projekt Hasík
- Projekt Ajax
- Projekt Zdravé zuby
- Školní psycholog
- Školská rada

PREVENCE – AKTIVITY V OBLASTI SOCIÁLNĚ NEŽÁDOUCÍCH JEVŮ U DĚTÍ A MLÁDEŽE

O nežádoucích sociálních jevech jako jsou zneužívání návykových látek, kriminalita a delikvence, gambling, netolismus – virtuální drogy (obzvláště sílící problém), komunita dětí na sociálních sítích – děti již spolu nedokážou normálně komunikovat, dále záškoláctví, šikana, vandalismus a jiné formy násilného chování, xenofobie, rasismus, intolerance a další, jsou žáci informováni přiměřeně svému věku. Těmto tématům se věnují jednotlivé předměty

průběžně ve shodě s tematickými plány. Jedná se zejména o příslušné kapitoly v biologii, chemii, dějepisu, občanské výchově – základech společenských věd. Rovněž v hodinách konverzace cizího jazyka. Např. v hodinách českého jazyka, občanské, tělesné, hudební a výtvarné výchovy se vyučující zaměřují na podporu zdravého životního stylu a na posilování zdravého sebevědomí a rozvoj osobnosti.

Jedno, či vícedenní exkurze, týdenní pobytové kurzy a školy v přírodě napomáhají ke zlepšování třídního klimatu. Důležitou a osvědčenou součástí preventivních aktivit jsou besedy s odborníky, odborné přednášky, volnočasové aktivity pořádané školou.

CÍLE PREVENCE VE ŠKOLE

Program je zaměřen na všechny žáky školy ve věku 6 – 15 let a jejich rodiče. Cílem našeho programu je realizovat dlouhodobý, komplexní primární program, který má vést k prevenci zneužívání návykových látek a předcházení projevům rizikového chování. Nejen poskytnout žákům dostatek informací o negativních jevech ve společnosti, ale hlavně je vychovávat k samostatnosti a sebedůvěře. Dávat prostor k diskusi, nabídnout jim smysluplné vyplnění volného času. Chceme vést žáky k správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, zvládnutí stresů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci podpůrných prostředků. Za velmi důležitou považujeme spolupráci s rodiči.

KONKRÉTNÍ CÍLE:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu (stravování, pohybové aktivity, návykové látky, kouření...),
- výchova k bezpečnému chování (bezpečnost v dopravě, rizikové sporty...),
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí,
- vedení žáků ke správnému sebehodnocení a zvládnutí stresů,
- vytváření podmínek pro příznivé klima ve třídě a škole,
- posílení komunikačních dovedností,
- spolupráce s dostupnými institucemi,
- spolupráce s rodiči,

V rámci MPP je kladen důraz na proměnu školy, komunikaci, kooperaci a zdravý životní styl. Jedná se o průběžný program zaměřený na osobnostní a sociální rozvoj a výcvik v sociálně komunikativních dovednostech. Je určen pro žáky a rovněž pro pedagogické pracovníky školy. Zasahuje výchovnou i vzdělávací složku vzdělání v průběhu školního roku, směřuje k pozitivnímu ovlivnění klimatu tříd, ke změně motivace žáků a pedagogů. Základním předpokladem maximální účinnosti MPP je zapojení všech žáků i pedagogů.

OBSAH PREVENCE.

Dobrá informovanost žáků, pedagogů i rodičů o způsobech pomoci při podezření na zneužívání návykových látek. Kvalitní informovanost o negativním vlivu škodlivých látek na zdraví člověka. Informovanost o sociálně negativních dopadech zneužívání těchto látek na člověka i společnost. Intenzivní spolupráce s rodiči při řešení problémů. Při podezření na zneužívání návykových látek nebo např. šikanu. Patří sem rovněž podpora nespécifické primární prevence (nabídka volnočasových aktivit, využití prostoru školy mimo vyučování). Dále preferování důslednosti ve výchovném působení, vedení žáků k samostatnosti, odpovědnosti za vlastní jednání, posilování sebedůvěry a sebeúcty. Rozvíjení osobnostních kvalit žáků – rozvoj vzájemné komunikace, samostatné rozhodování a řešení problémů. Ale také sebevzdělávání a odborná připravenost učitelů. Značný tlak je vyvíjen na snižování projevů negativního chování žáků. A to od zdravení a slušného vystupování na veřejnosti až po eliminaci vzájemné agrese mezi žáky. Zaměření na pěstování pravidel vnitřního řádu školy, pozitivního vztahu mezi žáky a pedagogy. Zvyšování informovanosti žáků, pedagogů a rodičů o sociálně pedagogických jevech.

METODY A FORMY PŘI REALIZACI PREVENCE

FORMY VYUŽÍVANÉ K DOSAŽENÍ CÍLŮ

- Třídnické hodiny, které vede školní psycholožka p. Sedláčková,
- Podpůrná růstová skupina,
- škola zakupuje program na zjišťování klimatu tříd a nově i klima školy,
- besedy s odborníky v oblasti patologických jevů,
- exkurze,
- zařazení témat do výuky,
- návštěvy kulturních představení a výstav,
- LVVK, ozdravné pobyty,
- Projekty,
- Volnočasové aktivity.

METODY

- Besedy,
- vyžadování dodržování Vnitřního řádu školy a školního řádu,
- hry k posilování osobnosti,
- informační tabule,
- odborné přednášky,
- proškolení pedagogických pracovníků,

- skupinové práce k prohloubení sociální interakce,
- účast ve sportovních a vědomostních soutěžích.

NESPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE

KROUŽKY

- Keramika I a II.,
- Počítačový kroužek,
- Kroužek Pohybové hry,
- Florbal pro 1. stupeň,
- Florbal pro 2. stupeň,
- Stavíme s LEGO,
- Veselá věda.

DALŠÍ FORMY PRÁCE

- Předmět speciálně pedagogické péče,
- odpolední intervence,
- doučování – program EU – šablony.
- logopedie.

FORMY RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

ZÁŠKOLÁCTVÍ

Jedná se o neomluvenou nepřítomnost žáka ve škole, úmyslné zanedbávání povinné školní docházky. Je chápáno jako porušení školního řádu a současně také provinění proti zákonu. Často bývá spojeno s dalšími projevy rizikového chování.

Prevence záškoláctví je součástí školního řádu. Docházku eviduje třídní učitel, v případě podezření na záškoláctví osloví zákonného zástupce, následně může požádat o spolupráci příslušný orgán.

Prevence záškoláctví, způsob omlouvání nepřítomnosti i řešení neomluvené nepřítomnosti je dán Metodickým pokynem MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví“.

RIZIKOVÉ SPORTY

Jedná se o sportovní aktivity překračující možnosti aktéra, nekvalitně připravené a zabezpečené jak z hlediska respektování dopravních předpisů, tak i technického zabezpečení. Mohou být prováděny pod vlivem alkoholu či návykových látek. Dochází zde

k záměrnému vystavování sebe či jiných osob vysokému riziku újmy na zdraví či dokonce ohrožení života.

RIZIKOVÉ SEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ

Procesem sexuální výchovy na školách se zabývá Doporučení MŠMT „K realizaci sexuální výchovy v základních školách“. Jedná se o nechráněný pohlavní styk, pohlavní styk nezletilých osob, zejména pak mladších 15. let, promiskuitní chování.

Dále o sexuální zneužívání ve všech jeho podobách včetně zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem, nahrávání na video a zveřejňování takovýchto materiálů.

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Jedná se o agresivitu zaměřenou vůči vlastní osobě. Většinou se jedná o psychickou poruchu, při níž si člověk ulevuje od psychického trápení fyzickou bolestí. Prevencí může být průběžné posilování sebevědomí, spolupráce se školní psycholožkou, sdělování pocitů, otevření se a diskuze se spolužáky i dospělými osobami.

ŠIKANA

Jakékoliv chování, jehož cílem je ubližovat či zastrašovat jiného žáka či skupinu žáků. Jedná se o cílené a opakované užití násilí či psychické převahy jedince či skupiny vůči někomu, kdo se nemůže nebo neumí bránit.

Šikana zahrnuje útoky slovní ale i fyzické. Má mnoho podob a tváří. Začíná nadávkami, urážkami, ponižováním, pomluvami a končí bytím, týráním, poškozováním věcí, vydíráním či loupežím. Může mít i sexuální charakter např. obtěžování až zneužívání. Nově se projevuje kyberšikana. Ta se projevuje prostřednictvím elektronické komunikace. Měli jsme zde již tyto případy. Nejnovějším zhoubným trendem ve společnosti začíná být šikana učitelů.

RASISMUS A XENOFOBIE

Soubor projevů směřujících k potlačení a zájmu a práv menšin. V naší škole je kolem šedesátky dětí s romským původem a více než stovka cizinců. Prevencí rasismu a nenávisti k cizincům může být seznamování s jinými kulturami a zvyky, náboženstvím a výchova k toleranci.

Poruchy způsobené rizikovými vzorci chování ve vztahu k příjmu potravy jsou založené většinou na negativním sebehodnocení odvozeném od zkresleného vnímání ideálu krásy. Jedná se téměř výlučně o záležitost dívek.

V rámci prevence vychováváme děti ke zdravému životnímu stylu, zdravému stravování a samozřejmě k správnému sebehodnocení.

NÁVYKOVÉ LÁTKY

Nejčastěji se jedná o alkohol, tabakismus a drogy. V současné době bohužel nepovažuje mládež kouření marihuany za nic vážného. Je nutné nabourávat tento myšlenkový vzorec a opakovaně informovat děti o těchto látkách a rizicích s nimi spojenými. Tyto informace získávají děti postupně v průběhu školní docházky. Zabýváme se touto problematikou rovněž v hodinách přírodopisu, chemie, občanské a rodinné výchovy a zejména v předmětu výchova ke zdraví.

TÝRÁNÍ, ZNEUŽÍVÁNÍ, ZANEDBÁVÁNÍ DĚTÍ

Do okruhu poruch a problémů spojených se syndromem týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte řadíme veškeré projevy spojené s následky týrání, zanedbávání a zneužívání. Následky mohou být zdravotní, psychické, výchovné a jiné. Někdy mohou být formy poškozování dítěte velmi rafinované a těžko odhalitelné. Rodiče mohou někdy dětem ubližovat i nechtěně. (např. Munhasenův syndrom). Kromě prevence musíme včas zachycovat veškeré projevy a vhodně reagovat. Zdůrazňuji, že se jedná o velmi choulostivou problematiku.

VANDALISMUS

Jedná se o poškozování školního majetku nebo ničení věcí spolužáků. Případy vandalismu jsou bohužel dost časté a tendence je spíše k zhoršování. Školy obecně dosud nemají v rukou dostatečně účinný nástroj k vymáhání škod od rodičů.

MINIMÁLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANĚ

Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (čj.MSMT – 22294/2013 -1)

Systematické zaměřováním na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách má zamezit šikaně nebo případně usnadnit řešení nastalé situace. V rámci školy a jejích možností je řešit pouze první stádia šikany (viz popis). Pokud by situace dospěla dál, je nezbytné řešit problém v součinnosti s dalšími institucemi a orgány.

V oblasti prevence proti šikaně se škola zapojila do programu Nenech to být, zaštitěného MŠMT.

Předpokladem úspěšného předcházení šikaně je celoškolský přístup k problému. Komunikace pracovníků školy musí být průběžná, nestačí pouze diskuse na pedagogické radě či provozní poradě, ale je nezbytné, aby každý zaměstnanec školy povšimne-li si nevhodného chování k některému z žáků, neprodleně informoval třídního učitele případně vedení školy.

Vyučující, kteří konají o přestávkách dohled nad žáky, musí být pozorní zvláště v oblasti problémových míst – WC, prostory za rohem, případně uzavřené dveře učeben.

V rámci prevence pracuje třídní učitel s dětmi v průběhu roku, zaměřuje se na rozvoj pozitivních mezilidských vztahů a snaží se odhalit počínající problémy v zárodku. Vhodně využívá situaci, kdy se děti pohybují na akcích mimo školu a tráví spolu víc času.

V této oblasti využíváme programů Městské policie, os. Slánka. Probační služby MB. Děti jsou motivovány k tomu, aby na negativní jevy upozorňovaly a správně rozlišovaly, co je a co není žalování. Třídní učitelé mohou využít třídní schůzky k diskuzi s rodiči na toto téma. Zároveň je žádají, aby v případě, budou-li mít informaci o problému od svého dítěte, oznámili ji učiteli. Všichni učitelé se snaží postupovat v třídách tak, aby nezvyšovali napětí a stres v kolektivu. Široký prostor pro upevňování vztahů ve třídě a rozvíjení morálních hodnot je v hodinách občanské a rodinné výchovy.

Z hlediska trestního zákona může šikánování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů či provinění – vydírání § 235, omezování osobní svobody § 213, útisku § 237, ublížení na zdraví § 221 – 224, loupeže § 234, násilí proti skupině obyvatel či jednotlivci § 197, poškozování cizí věci § 257, znásilnění § 241...

Pedagog musí šikánování mezi žáky řešit neprodleně. Oběti je třeba poskytnout okamžitou pomoc. Je vhodné pracovat v týmu (třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, vedení školy, případně školní psycholog). Zdůrazníme, že dítě není na problém samo, situaci nezlehčujeme. Snažíme se navázat důvěrný kontakt.

ROZHODNĚ JE TŘEBA SE VYVAROVAT

1. Konfrontace oběti a agresora
2. Bagatelizaci problému.
3. Zbrklých řešení.
4. Řešení případu před kolektivem.
5. Prozrazení informačních zdrojů.
6. Řešení bez komunikace s ostatními pedagogy.
7. Neinformování rodičů.

STRATEGIE VYŠETŘOVÁNÍ ŠIKANY

- 1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny, stanovení formy šikany**

Rozlišujeme 5 stádií šikany, 1. a 2. Jsme schopni řešit sami, vyšších spolupracujeme nebo podstoupíme specializované instituci. Zajistíme organizační zázemí – uvolnění některých žáků, prostor pro šetření, zvýšený dohled nad žáky o přestávce. V obecné rovině sdělíme informaci kolegům.

2. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi

Hovoříme s informátory (rodiče, žáci, učitelé). Pokračujeme nalezením vhodných dalších svědků. V žádném případě zatím neoslovujeme ty, kteří jsou podezřelí. Přijímáme fakta tak, jak jsou podána – nezpochybňujeme, snažíme se být důvěřiví. Následují individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky. Důležité je zorganizovat vše tak, aby o tom ostatní nevěděli (např. až po vyučování). Bezpečnost svědků si ověřujeme v průběhu rozhovoru. Pokud by ohrozili vyšetřování, tak s nimi o události nemluvíme. Konfrontaci svědků využíváme pouze pokud se ve výpovědích objeví výrazné protimluvy. **NIKDY KONFRONTACE OBĚTI A AGRESORA!**

V zápise zaznamenáme: Kdo je oběť a kdo agresor. Kdy a kde k šikaně dochází, jakou formou, jak dlouho. Informujeme vedení školy, školního metodika prevence a výchovného poradce, pokud nabyli součástí vyšetřování již v první fázi. Domluvíme prvotní opatření.

3. Zajištění ochrany obětem

Až do konečného vyšetření a vyřešení situace je třeba ochránit oběť. To lze zvýšením dozorů, organizačním zajištěním volných přechodů, volných hodin atd. V závažných případech může zůstat i doma. Informace rodičům.

4. Rozhovor s agresory

Na tuto část musíme být velmi dobře připraveni. Musíme znát fakta a mít důkazy. Agresoři budou samozřejmě lhát a zapírat. Můžeme využít případnou konfrontaci mezi nimi.

5. Jednání výchovné komise, postihy dle školního řádu, v případě závažnějším informace mna policii a OSPOD.

OPATŘENÍ

- Třídnická hodina (metoda usmíření a potrestání agresorů),
- rozhovor s rodiči,
- informace na třídních schůzkách rodičům,
- následná práce se třídou.

Velmi důležité je neotálet a postupovat rychle (1 – 2 dny)! Jednání probíhá za spolupráce výchovné komise, třídní učitel provede zápis.

Šikanou se mnohem podrobněji zabývá **PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ VE ŠKOLE**, který vypracovala ředitelka Jitka Houštická k 29.8. 2016 a s kterým seznámil pedagogy na školení metodiků prevence O. Rosák. Stručnou verzi obdržel každý pedagog naší školy.

KRIZOVÝ PLÁN PŘI SELHÁNÍ PREVENCE – KONKRÉTNÍ POSTUPY

NÁVYKOVÉ LÁTKY

1. Zajistit bezpečnost žáka i ostatních,
2. zabránit žákovi v konzumaci, látku odebrat za přítomnosti svědků, uložit jako důkaz (záznam),
3. látku nelikvidovat, netestovat, nezkoumat,
4. pokud je žák intoxikován, předat jej přítomnému lékaři,
5. oznámit vzniklou situaci vedení školy, ŠMP a výchovnému poradci,
6. oznámení rodičům,
7. sepsat zápis – datum, místo, popis situace, vyjádření žáka, opatření,
8. výchovná komise,
9. nabídka odborné pomoci.

Není-li žák v ohrožení života, informovat zákonné zástupce, pokud není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte, požádá o pomoc.

NÁLEZ NÁVYKOVÉ LÁTKY VE ŠKOLE

Látku nelikvidovat, netestovat, uvědomit vedení školy. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy látku vložit do obálky, označit datem, časem a místem nálezu. Uložit v sekretariátu školy. O nález informovat Policii ČR. V případě, kdy pracovníci mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, je třeba:

1. Informovat vedení školy.
2. Vyrozumět Policii ČR a konzultovat další postup.
3. Informovat zákonné zástupce.
4. Žáka mít stále pod dozorem až do příchodu policie a zákonných zástupců.

Při podezření na distribuci OPL ve škole vyrozumí škola Policii ČR, zákonné zástupce žáka a OSPOD.

NÁLEZ INJEKČNÍ STRÍKAČKY

1. Nedotýkat se nálezu, zabránit styku s předmětem dalším osobám.
2. Vyrozumět vedení školy.
3. Zavolat policii.

KRÁDEŽ

1. Učitel pořídí zápis na základě výpovědi poškozeného a svědků.
2. Pokusí se odhalit viníka.
3. Oznámí krádež vedení školy.
4. Poučí zákonného zástupce poškozeného o možnosti předat případ policii ČR.
5. Je – li pachatel znám, řeší podle školního řádu.
6. Jde – li o záležitost opakovanou, hlásí na OSPOD příp. Policii ČR.
7. Třídní učitel informuje zástupce obou stran.
8. Třídní učitel ve spolupráci vých. Poradcem a ŠMP navrhne sankce a výchovná opatření.

VANDALISMUS

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobí.

1. O události pořídí učitel ihned záznam na základě výpovědi svědků.
2. Pokusí se odhalit viníka či viníky.
3. Pokud je viník znám, bude škola vymáhat škodu.
4. Další sankce dle školního řádu.

VYŠETŘOVÁNÍ ŠIKANÝ

Konkrétní postupy v části Minimální program proti šikaně.

ZÁŠKOLÁCTVÍ

1. Pohovor se žákem provádí třídní učitel a sepíše zápis.
2. Vhodně vedeným rozhovorem se pokusí dopátrat pravých příčin neúčasti žáka ve škole.
3. Při vyšší absenci je svolána výchovná komise.
4. Jednání s rodiči.
5. Výchovná opatření.
6. Pokud nedojde k nápravě, následuje spolupráce s OSPOD.

PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

V případě podezření učitel spolupracuje s rodiči, případně zprostředkuje pomoc psychologa.

ZNEUŽÍVÁNÍ, TÝRÁNÍ, ZANEDBÁVÁNÍ DĚTÍ

Učitelé jsou ve velmi úzkém kontaktu s dětmi a pokud zaznamenají změny v chování dítěte (např. podvýživa, nedostatečné oblečení, modřiny na těle nebo se dítě zdráhá odejít domů či nadměrně touží po pozornosti) měli by se těmto projevům věnovat.

Třídní učitel provede citlivě pohovor s žákem a snaží se zjistit, jaká je situace v rodině. Pořídí zápis. Pokud se jeví podezření jako oprávněné, předá informaci na vedení školy a následně i OSPOD.

NÁHLÝ VÝBUCH AGRESE

1. Zajištění bezpečnosti ostatních dětí.
2. Uklidnění agresora, izolace.
3. Spolupráce s ostatními pedagogy.
4. Informace rodičům, doporučení odborné pomoci.
5. Sankce, rozhovor se třídou.
6. V případě potřeby zavoláme policii, lékaře

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Třídní učitel ve spolupráci s ŠMP a výchovným poradcem provede rozhovor se žákem, pokusí se zjistit příčinu, naváže kontakt s rodiči a doporučí odbornou pomoc. Pokud by k sebepoškození docházelo ve škole, zajistí bezpečí dítěte a kontaktuje rodiče.

RASISMUS A XENOFOBIE

Učitel se snaží předcházet projevům tohoto chování. Systematicky pracuje v této citlivé otázce se třídou. Pokud dojde k závažným projevům či k agresi, zasáhne. Pořídí zápis o události. Informuje vedení školy. Případně udělí sankce po poradě s ostatními. Informuje rodiče a provede pohovor se třídou.

SEXUÁLNÍ RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ

1. Pohovor se žákem
2. Záznam o jednání
3. Informování vedení školy
4. Informování rodičů žáka
5. Při vážnější situaci i OSPOD příp. Policii ČR

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Magistrát města Ml. Boleslavi, odbor sociálních věcí – 326 716 186, 326 716 190, 326 716 135

Policie ČR – 158, 602 264 035, 974 877 702, 974 877 111.

Městská policie MD – 156, 326 321 016, 326 327 137.

PROTIDROGOVÁ PREVENCE OBECNĚ

SITUACE NA MLADOBOLESLAVSKU

Primární drogou je zde pervitin, což je dáno jeho dostupností na trhu. Často je velmi nekvalitní a vzniká zvýšené riziko předávkování, nebo vzniku psychotických stavů. Je velmi oblíben u mladší generace uživatelů. Heroin se zde téměř nevyskytuje. Evidují se zde případy užívání tanečních drog, halucinogenů a velmi časté je kouření marihuany.

Ročně vydává Mladá Boleslav na primární prevenci, krizovou pomoc a následnou terapii 250 000 Kč. To je nejvyšší částka ze všech obcí Středočeského kraje.

Realizátorem služeb v oblasti snižování rizik poskytované v r. 2018 je v Ml. Boleslavi o.s. Semiramis sídlící v budově K centra Mladá Boleslav ul. Ptácká 162. Předsedou sdružení je Mgr. Pavel Ptáček, Dis. Tel.: 606 936 212. Koordinátorkou Bc. Petra Kristlová tel.: 326 716 237. Adresa: centrum primární prevence, Ptácká 162, Mladá Boleslav 293 01,

Tel.: 326 396 754